

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

"Gazetă" ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2\frac{1}{2}$ galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la poste c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 80.

BRASIOVU, 25|13 Octobre

1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 24 Octobre n.

Astadi avemu se inregistramu o scire dorerósa pe campulu de resbelu. Romanii, cari se apropiaseră cu sianturile loru pana la 40 pasi de reșita turcesca, numita de ei „Plevniti'a“, ér' de turci „Osman“, au atacat'o in fine Vinerea trecuta (19 l. c.), dér' nu au reusit a-o luá. Eroismulu, cu care s'au luptat batalionele romane si de astădata, nu a potutu infrange numerulu celu mare al inimicului. Lupt'a a fostu forte crancena, dupa cum spune chiaru telegram'a marelui duce, reprobusa mai la vale, perderile au fostu că totdeaun'a mari, dovedă ca ataculu a fostu facutu érasi cu bravur'a romanescă, deja recunoscuta. Dece cu tóte astănu le-a succesu a ocupá redut'a? Nesuccesul assalturilor asupra fortului Plevniti'a a surprinsu cu atatu mai multu, cu catu se facuseră pregatirile, cari garantau incatuvă o buna reușita a intreprinderei. Care a fostu dér' caus'a, eroicele sforțari ale bravelor batalioné, cari au luptat peste 1 óra in sianturile redutei nu avutu rezultatulu esteptat?

„Ne potem greu esplicá, cumu cu tóta invadu de care romanii n'au incetatu a dă proba dela incepitulu campaniei, cu tóta cunoscintia de lucru si dibaci'a ce a documentat'o corpulu de geniu romanu in executiunea lucrarilor de aproape contra redutei din cestiune, s'a potutu produce unu asemenea nesuccesu“, scrie „L'Orient“. Multe s'au respandit u asupr'a greutatilor ce au avutu se intimpine romanii. Dupa unele sciri romanii au luat la primulu assaltu sianturile si primulu rondu de parapete alu redutei, ei inse ar' i datu peste alu doilea rondu de parapete de care n'aveau cunoscintia.

Dupa altii romanii n'au avutu destule rezerve, a trebuit a se fia ajutorati si de russi, cari ar' fi nevoie se opereze deodata in mai multe parti, spre a nu lasa că turci se'si indrepte tóte reserse contra romanilor, ceeace nu s'a intemplatu. Telegramale diuarielor straine vorbescu de mine robabile, pe cari le ar' fi facutu se esplodeze turci, cauandu romanilor perdezi enorme. In curundu nou astă, care este adeverat'a causa, pentru care nu a potutu reusi ataculu din 19, care a fostu pregatit cu tóta minutiositate de catra statul majoru romanu.

Operatiunile contra Plevnei au suferit dér' érasi puçina intrerupere prin lupt'a dela 19. Ele voru relua in curundu. Se nasce in se intrebarea ca ore ataculu acest'a nesuccesu alu romanilor nu va face se se accepte alta tactica de catra comand'a superiora russa. „Plevn'a trebuiesce impresurata din tóte partile si óstea lui Osman silita a capitulá de fome.“ Acest'a e mediulocul ce singuru pare ca va poté duce la tienta. Cu assalturile neconitenite s'ar' poté perde o armata din cele mai mari in cateva luni. Asiadér' potem se fiu curiosi ce mesuri se voru mai luá contra astui cuibui infricosiati.

La Iantr'a si Lomu — tacere. Suleiman-pasi'a dela care esteptau turcofilii ca va luá neamenatuo ofensiv'a si va nimici óstea lui Tiarevici se retrage acuma la Rasgrad unde voiesce se erneze cu armat'a s'a. Desastrul turcilor in As'ia se constata chiaru de catra telegrafulu din Constantiopolu. Russii de acolo inaintéza acuma cu mare energia si cu buna strategia. Ar' fi de doritu, că si cei din Bulgaria se se grabesc a urmá exemplului loru, cu atatu mai multu, cu catu au primitu deja si mai primeșcu inca in continuu ajutorie considerabile din Russi'a.

Cetimur in „Romanulu“:

Calafat u, 7/19 Octobre. Astadi la órele 10, din bateriele nóstre au inceputu o bombardare contra Vidinului, dér' mai cu séma asupr'a unui

monitoru si a catoru-va caice cari se aflau la sudu de Vidinu, in portu. Focul nostru bine dirigeatu a cufundat doue caice, a lovitu monitorulu; dér' ce este mai importantu e, ca bateri'a independenti'a a datu focu casarmeii si grajdurilor cavaleriei din cetate. Pe la óra 1 d. a. se ridicau falnicu catra ceru o colóna monstra de fum si o perdea intinsa de flacari. Abia pe la órele 5 trecute s'a potolit focul; cu tóte astea se vede inca fum, dér' slabu. Tirulu bateriei Elisabet a érasi a fostu superb; unu proiectilu a eclatatu dreptu in midiuloculu fortului dela nordu, ceea ce a produs o mare confuziune, déca nu si stricatiune, in armamentulu bateriei.

Focul nostru a incetatu pe la órele 3 si 30 minute dupa amédi, dér' turci intaritati din caus'a incendiului, ce le-amu pricinuitu, au continuat a trage cu mare furia pana catra órele 4 si 40 m. Se socotescu că la 250 focurile turcilor; ér' ale nóstre multu mai puçine, de órece scopulu bombardamentului se ajunsese pe la amédi. N'avem a deplange nici o perdere in ómeni. Unu tunu scosu dejá din servitiu, a fostu atinsu de sfaramaturile unei bombe inimice. S'au lovitu de inimicu biseric'a comunitatii elene, ambele biserici de vale in orasii si mai multe case au fostu vatamate. Spiritulu trupelor este esclinte că si tienut'a si sanetatea loru.

Sciri telegrafice. — (Agenti'a „Havas“.)

Poradim, 21 Octobre. In ultimulu atacu dela 7 (19 Octobre), avuramu doi oficiari morti, capitanul Ganescu Dumitru, si sub-locotenentul Lemni'a Dumitru, ambii din alu sieptelea regimentu de linia, 283 ómeni morti si disparuti. Raniti 22 oficiari si 621 soldati. Printre ranile soldatilor 52 sunt grave si 500 forte usiori. Printre oficiari doi numai sunt gravi raniti. Cei mai multi din oficiari si soldati usioru raniti voru fi curendu in stare a se intorce la corporile loru.

Telegramele marelui duce Nicolae („Ag. russa“).

Gorni - Studen, 8/20 Oct. La 7 Oct. sér'a redut'a, care in aceea di fusese luata cu assaltu de catra romanii, a fostu reluata apoi de catra turci. In acesta lupta romanii au perduto 130 de soldati si 5 oficiari. Amaruntele asupr'a acestei lupte lipsescu inca. — Telegram'a marelui duce dice: La Dunarea de josu, cazacii au capturat la Simnik, pe calea dela Cern'a-Voda la Silistra, unu convoiu turcescu de 100, care, omorindu 26 ómeni, s'au facutu 32 de ómeni prizonieri. La 6, cazacii au gonitul dela Pait'a doue escadrone de cavaleria regulata, omorindule 7 turci si luandu 2 prizonieri.

Gorni - Studen, 9 (21 Octubre). [Amenunte asupr'a luptei dela 7 Octobre sub Plevn'a.] La $12\frac{1}{2}$ óre, 4 batalioné romane esira din a patr'a paralela pentru a atacá redut'a, dér' fura intimpinate prin focu de pusei, incatul fura silite a se retrage. La $6\frac{1}{2}$ óre sér'a, comandantele divisiunilor 1 si 4 romane porni din nou in contra redutei cu 3 batalioné cari se asverlira inainte, sarira in siantiu si remasera in elu aprópe o óra, siliadu-se in zedaru de a luá redut'a. Acesta statiune prelungita a datu prematuru locu la sgomotulu despre luarea redutei. In sfersitu, romanii au fostu nevoiti a se retrage, perdiendu 2 oficiari si 200 ómeni morti si 20 oficiari si 707 soldati raniti, printre cari comandantele regimentului alu 7-lea de linia. Perderea inimicului a trebuitu asemenea se fia forte mare, de órece bateriele romane au deschis unu focu nutritu asupr'a flancului si spatelui reservelor turcesci cari soseau asupr'a redutei.

Paris, 20 Oct. Calende basate pe cifre oficiale stabilescu, ca in tóta Franc'a, afara de colonii, candidati republicani au obtinutu 4,313,000 voturi si candidati conservatori 3.636,000. Dife-

rinti'a in favórea republicanilor este dér' de 677,000. In 1876 republicanii au obtinutu 4.030,000 voturi si conservatorii 3.160,000. Rezultatulu din acésta comparatia, ca republicanii au castigatu 283,000 si conservatorii 476,000.

Constantinopolu, 21 Oct. Armata lui Suleiman-pasi'a s'a retrasu Vinerea din urma in vecinetatea Rasgradului, unde ocupa acumu positiuni mai favorabile pentru sosirea provisunilor de érna. Se confirma scirea, ca 32 batalioné turcesci au fostu facute prisoniere de russi. E de temutu, ca russii se nu ocupe retragerea celor 6000 turci, cari apartinu garnisonei Karsului, si au fostu trimisi de Mukhtar spre a incongiurá Ardahanulu.

Complotul ungaro-secuio-turcescu.

Laurii ce 'si a castigatu Helfy Ignatz prin aperarea si escusarea complotului ungaro-secuiescu, n'au lasatu se dörma pe Németh Albert. A trebuitu că si acestu Kossuthian neimblantit se 'si arate indignatiunea s'a suverana facia cu procederea ministrului Tisza, care avu frunta a secuestrá armele contrabandate si a intentá processu acelor barbati, cari „au voit u se esecute numai dorint'a si voint'a unanim a poporului maghiar.“ Deputatul Németh a adressatu dér' primului-ministru in siedint'a camerei unguresci dela 16 Oct., un'a din cele mai fulminante interpellatiuni, prin care nu numai ca a provocatu mania si disprețiulu oficiosilor si neoficiosilor din Vien'a, dér' 'si-a atrasu chiaru si disgrati'a guvernamentalilor din Budapest'a, cari cu parere de reu se vedu siliti a recunoscse, ca atitudinea acestui deputat a fostu in adeveru „grosolana si neloiala.“ Éca pe scurtu cuprinsulu interpellatiunei sale:

Decandu a isbucnitu resbelulu oriental, dise Németh, ne totu asigurati, ca Austro-Ungari'a va observá o atitudine neutrala. Cu tóte astese in se este constatatul pe deplinu, ca pe line'a ferata de estu s'a transportat materialu de resbelu pentru russi, care a ajunsu la destinatiunea s'a, pe candu din contra armele si munitiunile cari au fostu transportate totu pe line'a aceea ferata pentru ajutarea armatei turcesci au fostu secuestrate; cetatiani distinsi au fostu aruncati in inchisore: gendarmeri'a calca domiciliu si amenintia libertatea personala, ministrulu de honvedi s'a fostu dusu la faç'a locului, ér' contele Gabr. Bethlen a fostu numit u comissariu regescu, in fine s'a pusu cununa la aceste acte prin aceea, ca tóte autoritatile civile sunt subordinate comandanțelui militariu din Transilvania br. Ringelsheim. Constatatiile nostri aruncati in temnitia au fostu dusi inaintea tribunalului din M. Osiorhei, care e competente numai asupr'a crimelor capitale. Unde este in se legea pe bas'a carei'a conafianții nostri, pentru ca ar' fi participat la contrabanda armeelor, s'ar' poté face culpabili de o crima capitala?

Facia cu tóte astese intréba Németh pe ministru-presedinte: cumu se unesc proclamarea oficiala a neutralitatii, cumu principiulu de dreptate si responsabilitate cu procederea guvernului, in fine cumu se pote justificá acést'a procedere facia cu acei barbati, cari voindu a dă espressiune dorintiei unanime a poporului si a tierii intr'o forma, care nu este oprita in legile nóstre, au fostu gât'a a alergá in fapta in ajutoriul nativunei turcesci si a se sacrificá chiar' pe sine?

Motivandusii interpellatiunea dice, ca nu esiste lege in Ungari'a, care ar' oprí liferati'a de arme; cea mai intristatore intemplantare este in se numirea baronului Ringelsheim de comissariu militariu pentru Transilvania. Crede, ca dlu Tisza va dice, ca nu scie nimicu de acést'a. dér' tocmai pentru ca asia cevasi se pote intemplá fora scirea, ba contra vointiei ministrului-presedinte, se vede silitu a'si

ridică vocea în privința acestăi. O spune și pentru ce: Ungaria e împărțita în 4 comande militare în alu Posioniului, Budapestei, Casioviei și alu Timișorei. Aceste comande sunt subordonate comandei generale din Budapest'a. Comanda militara din Transilvania este înse supusa directu ministrului comunu de resbelu din Vien'a. Mirósa dăr' a absolutismu, déca tocmai comandanțelui militar din Transilvania i se da comand'a superioară, subordinauduse totodata tōte autoritatile tierii.

Ministrul-presedinte Tisza, respondindu imediat lui Németh, declară, ca sta bunu, ca prin Ungaria nu se transpōrta arme nici pentru russi, nici pentru turci. Este mare diferenția între ceea, ce s'a intentiuat în Secuime și intre speditiuni (simple) de arme pe drumulu de feru. Asigura mai departe, ca esiste o lege ungurăscă, pe bas'a careia s'au potutu face arestarile; tribunalele se voru provocă la ea si o voru aplică. Catu despre ministrul de hovedi, apoi a fostu in dreptu a face inspectiune in Secuime. Nu e adeveratu, ca guvernul a numit upe coutele Bethlen său pe altuineva, că comissariu regescu; asemenea este neexactu, ca br. Ringelsheim ar' fi primitu vreo alta functiune pe lengă aceea, ce-o are de ani, său ca ar' fi fostu numit ucomisariu. Guvernul a invitatu numai pe prefecti, că se procēda in intiegere cu comand'a militara, dăr' acestei a nu a fostu subordinata nici o autoritate civila. Pana ce nu va fi terminata instructiunea judiciaria, ar' fi incorrectu a se pronuncia asupra culpabilitatii său nevinovatiei celor preveniti. Repeta, ca nu pōte fi vorb'a numai de o simpla contrabanda, candu se prepara invasiunea unei tieri amice si candu marturisescu chiaru diuariele, ca miscarea s'a facutu cu scopu de a dā ajutoriu turcilor. Dlu Tisza se provoca apoi la casulu lui Miletici, dicandu, ca a fostu datorii a s'a, că totu acele mesuri ce le a luat contra acestuia, se le iē intr'unu asemenea casu si contra ungurilor si secuilor. In fine declară, ca poporul secuiescu pe lengă tōte agitatiunile s'a portatu intieptiesce, ca e linisit upe cotele Bethlen.

Albert Németh replicandu dice, ca tocmai impregiurarea, ca comandanțul militar din Transilvania nu e responsabilu comandei generale din Ungaria, ci numai ministeriul de resbelu din Vien'a, l'a facutu se afirme, ca a fostu numit ucomisariu militar in Transilvania de a dreptulu de catra autoritatea militara. Déca dlu Tisza nu o scie acăstă, o va află candu va primi o depesă secreta deia vr'unu prefectu cu intrebarea: Dle! Comissariul militar 'mi-a demandat astă si ceea, ce se facu? Dlu primu-ministrul va respondere: Aveti lege conformative dupa ea si bietii 'si voru ajută cumu voru pot. Dér' déca dlu ministrul va respondere: Nu 'lu cunoscu, nu trebue se-i dati ascultare, nu sciu cine l'a denumit! — atunci in 24 ore sosescu dela Vien'a o depesă: „Josu din carutia!“ (Ilaritate). Vorbindu despre simpathie mari demonstrate in tōta tiéra pentru turci dice deput. Németh, ca dlu Tisza care scia candu 'si serbăza Maj. S'a Tiarulu russescu diu'a onomastica, ar' fi trebuitu se rōge pe monarchulu, că se ordoneze tienerea manevrelor din Casiovia cu ceteve dile mai inainte său dupa diu'a aceea, ea-ci atunci regele ar' fi fostu crutiati de tienerea toastului si poporulu maghiari de neplacerea.... (Miscare si strigari in drépt'a: la obiectu!) Presedintele: Nu ieră demnitatea parlamentara a amestecă persón'a monarchului in desbateri (Aprobare) Németh pretinde in fine că arestatii se fia redati libertatii si se declara nemultumitu cu respunsula ministrului.

D. primu-ministrul Tisza constata, ca deputulu Németh ei sucesce cuvintele. Ce se atinge de br. Ringelsheim, pe care alu atacă nu scie pentru ce are intentiune dlu deputatu, declară cu tōta resolutiunea, ca Ungaria trebuie se dorësca că nu numai fia-care soldat, dăr' si fia-care cetățianu se tienă atatu de conscientiosu si rigorosu la lege in cerculu seu de activitate, cumu tiene densulu (Aplause). Trebuie se repeteze, ca in aderar sunt invitati autoritatile transilvane a procede in interesulu ordinei in intiegere cu dlu locot. maresialu. Nu scie catu timpu va mai ocupă fotoliul de ministru dăr' scie, ca pentru aceea, ca se silesce a observă legile nu va primi nici-odata unu telegramu că se 'si parasescă postulu. Spera in fine, ca cu mediulocă normale constitutionale va supune respectului legei pe acei'a, cari său nu cunoscu legea său nu o respectă. (Aplause.)

N'a fostu destulu cu espectoratiunile grosolane ale deputatului Németh si éca ca in siedint'a urmatore (17 Oct.) se ridică br. Simonyi Lajos

fostulu collegu a lui Tisza, si 'lu interpelléza din nou inse — din punctulu seu de vedere. Si ce se dica omulu, punctulu de vedere alu acestui deputatu este minunatu de claru si simplu — si negresitu, ca ar' corespunde fōrte „conatiunaliloru.“ Dlu Simonyi cere că se se faca tabula rasa cu intregu complotulu, de órece acuma e delaturatul totu pericolulu. Datile drumulu la cei inchisi tramtiti milit'a din Secuime indereptu la garasonele sale si faceti odata finit uacestei afaceri. Déca totulu este linisit upe, de ce ve mai temeti? Considerandu dăr', ca complotulu a fostu descope ritu si invasiunea in statulu vecinu a fostu delaturata, considerandu, ca prin procederea guvernului au devenit impossibilu ori-ce asemenea atacu asupra vreunui statu si ca prin acăstă s'a atinsu scopulu sustinerii neutralitatii, intréba Simonyi: Are de cugetu ministeriul a sistă cercetarea contra compatriotilor inchisi, si ai pune catu mai curundu pe pecioru liberu? — „Fremdenblatt“ din Vien'a sustiene, ca si acăstă interpellatiune a fostu ne loiala; oficiosulu „Pester Lloyd“ concede, ca atitudinea lui Németh e de condamnatu, dăr' pe Simonyi 'lu ia energicu in aperare. De aci amu poté conchide, ca cei dela guvernul nu ar' fi neaplecăti a respunde lui Simonyi prin punerea pe picioru liberu a complotantilor inchisi. Vedeavomu ce voru mai face.

Imprumutulu nou ungurescu.

De acăstă nou imprumutu (renta) de 80 milioane florini in moneta de aur, fōrte fatalu, trebue se ne interessamu si noi de aprōpe, din cauza ca elu ori-cum uera se ésa, avea a face si cu pung'a nostra a fia-carui'a in modu fōrte simtietoriu. Precum scim, unu fiasco infricosiatu s'a facutu cu acelu imprumutu, fiasco atatu mai dore rosu, cu catu de un'a parte contragerea lui se incercă sub auspiciile si autoritatea cea mare a casei Rothschild, era de alt'a ministeriul fusese mai multu că siguru, ca va reusi in modu stralucit upe. Mai nimeni nu poté pricepe, de unde acea securitate, candu scia tōta lumea, cu ce greutate nespresa s'a facutu inainte cu trei ani colo'altu imprumutu de 150 milioane, si ce interesse grele luase atunci asupr'a s'a tiéra. Cateva dile dupa fiasco, diariele unguresci 'lu netediá si ascundea de colea pana colea, cu vorbe góle; astadi inse 'lu marturisescu mai tōte cu anim'a infranta si smerita; numai unele mai arunca mórtea in tiegani, precum dice romanulu glumetiu, incurcandu-o cu un'a cu doue, ca uita-te, lumea e ingrijiata din caus'a batalor, ba din caus'a alegerilor din Francia, ba ca 'i tunsa, ba ca 'i rasa, pana ce venira francesii si le spusera verde, ca déca le trebue loru renta, o afia acasa la ei unde 'si potu asiediá capitalurile fōrte pe siguru; éra anglui le vorbira si mai ordienu, ba unele diarie de ale loru sunt brutale destulu că se le spuna in fața asia: Nu mai avem incredere nici in economia' vōstra nationale, nici in sisthem'a vōstra dualistica, cu care mergeti inapoi că raculu. Destulu ne pacaliram cu turcii, destule sute de milioane ni s'au scosu din pungi prin imprumuturi dilapidate. Si apoi ce? adauga anglui, se ve damu youe sarantociloru bani, că se ve incurcati si voi in affaceri bellice, se treceti in Romania foră scirea si voi'a Europei, se mai sguduiti si voi cu secuuii vostrui cei prosti piatiele europene si creditulu lumii comerciale? Cautati ve bani la alti nebuni, éra nu pe la noi. (Vedi si in Közvél. Nr. 289).

Intru adeveru complotulu ungaro-secuiescu a produsu impressiunea cea mai neplacuta la tōte acelea burse europene, la care cercul'dia obligatiuni si actiuni de statu si de industria, nu numai unguresci, ci si austriace. „Nu era de ajunsu catastrofele finantiale dela 1873 incóce (Krach), urmate de fallimente nenumerabili, mai trebuea se vina si ungurii cu polonii conspiratori, spre a dā Germaniei ocasiune de a 'si inaintă trupele sale la momentu in Poloni'a, pōte si aicea, prin urmare a intinde conflagratiunea.“ Éca asia vorbescu speculantii dela burse. Preste acăstă, cine ar' crede, ca a batutu fōrt la ochi inca si impregiurarea, ca dintre locuitorii Transilvaniei asia dicundu nu a participatu mai nimeni la acestu imprumutu. „Ce se fia caus'a,“ se intréba strainii, „este acea Transilvania tiéra foră locuitori, său dōra locuita numai de cersitori?“ Nici un'a nici alt'a, e respunsulu. Apoi déra de ce n'au participatu nici macaru magnatii maghiari de calibru greu la imprumutulu aurit, si capitalistii sasilor pe unde voru fi standu pitulati?“ Mai intréba totu strainii. Noi nu scim; se spuna ei, ca gura au. Ceea ce scim, noi in acăstă cestiune desperata că si multe

altele, o spunu acuma diariile maghiare mult mai respicatu decat uoi, ca adeca vomu ajunge dile grele (Nehéz napok fognak következni). Ved bine ca asia, pentruca acumu dupa diece ani chiar si Bismark, marele patronu alu dualismului, incepudu se strimbe tare din nasu si se increșteaza frunta dea plesiuga, intrebandu cu voce grăsă: Ce ati facutu mee!

Déca candu e cea din urma, stamu si noi cumpene, se deplangemu acelu fiasco, său se ne bucuram din sufletu, ca Europa nu le mai dă bani. Déca li se dă, ii facu mere-pere; déca li se dă, de unde se se copere deficitile enorme, déca nu totu din pielea poporului, său in forma de imposite, său in cea de bancrata. Nu e bine nici cu capulu de pétra, nici cu pétr'a de cap. Vai de ei si de noi. Totu asia dieu si diuare de alte limbi, cate nu tragu simbria.

Circulariu metropolitanu.

Catra tōte consistoriele eparchiali
Nr. 161/metr.

Excelentă S'a domnulu ministrul reg. ung. de culte si instructiune publica, cu privire la convocarea congressului nostru nationalu bisericescu pe 16/28 a lunei curente, efectuata priu literelor mele din 20 Septembre a. c. Nr. 146/metr. si aflatul: că modulu urmatu aicea pentru aducerea acestei convocari la prea inalt'a cunoștința Maiestatei sale ces. si apost. regesci, nu ar' corespunde dispositiunilor din art. IX alu legiile din 1868 si normelor cuprinse in statutulu nostru organicu; de aceea prin ordinulu emis upe 16 Octobre nou, a. c. Nr. 26,156 m'a poftit, si convocarea congressului se o suspindu pana candu de aci inainte se va face areture la Maiestatea si si va urmă prea inalt'a resolutiune.

In urmarea acestui ordinu ministerialu, in ceea ce privesce terminulu de mai susu alu intrinserii congressului nostru ordinariu, me aflu necesitatu a amană deschiderea aceluiasiu congress pana la unu altu timpu, care se va desfinge mai apoi si se va face pe calea s'a cunoscutu tuturor celor interesați; rezervandu-mi a justifică la locul seu procedur'a urmata din partea mea.

Recercu asia dăr' pre venerabilulu consistoriu, se bine-voiesc a notifică cu tōta grabirea acăstă amanare deputatilor congressuali alesii in cercurile de acolo; adaugu totu-odata: ca pre catu regretu acăstă perdere a rondului prescris upe in statutulu organicu: pre atat'a me aflu resolutu a-ni pune in lucrare tōte poterile spre a feri biserică de ori-ce dauna din acestu incidente.

Sibiul, in 8 Octobre, 1877.

Mironu Românu, metropolitu.
(T. R.)

De curendu a aparutu in București o brosura interesanta „Les Roumain du Sud“, care e scrisa in limb'a francesa si trateaza despre starea romanilor de peste Dunare. Autorii acestei brosuri dd. N. Densusianu si Frédéric Damé au tras misu unu exemplar si illustrului professore italiano filoromanului Juvenal Vegezzi Ruscalla, cetețienu de onore alu Romaniei. Acestă a multumit prin urmatoreea epistola fōrte remarcabila, adresata dlui Densusianu:

„Domnule si scumpe concetatiene! Ajunsu la o etate aprōpe de septembrie si nōne de ani, man'a mea tremuranda me impedeca se scrie si astfelui sunt silitu se me servescu de o mansam amica, că se ve adeverezu primirea si se ve multumescu din tōta anim'a pentru multu importantă brosura asupr'a romanilor meridionali.

In cursulu de etnografia, ce l'am facutu la universitatea din Turinu si in societatea filologica din acestu oras, amu avutu se intempinu totu-deun'a perplesitati relativu la numerulu si teritorialu ocupat upe macedo-romani. Datele etnografice ce se afla in Pouqueville, Leake, Berghaus, Safarjk, Lejean si Bolintineanu ne fiindu in completu acordu unele cu altele, escelent'a vōstra brosura, mi-a venit uchiaru bine că se me scă din acăstă confuziune si asi dori se vedeu charta etnografica anexata la acea brosura reprodusa si de litografi nostri, fiindu-ca ar' face cunoscutu italianoiloru, ca vis-à-vis de Baré, pe cōst'a orientala a Adriaticei esista o colonia de același sangue cu italianii, si ca prin urmare ar' fi de datorintă si interesele acestor'a se-i ajute spre a 'sidobandi indepentint'a.

Déca in vinele ministrilor nostrii de astazi, caror'a le lipsesc energi'a, ar' curge o picatura

din sangele ce a cursu in vinele contelui Cavour, Italia ar fi tramsu o escadra vis-a-vis de Scutari, pentru ca se ajute pe macedo-romani se scuture jugulu barbaru si ignorantu alu turcilor; d'er ministri nostri stau in cerculu necompletu alu Italiei ca nisce spectatori nemiscati la masacrele ce le comitu musulmanii asupr'a chrestinilor.

Natiunea italiana inse este superba de curajul, sangele rece si dibaci'a, de care au datu probe daco-romanii alaturea russiloru, cu cari ei au fostu siliti se se aliedie pentru a 'si conservá independint'a, si stralucitele loru fapte eroice din rasbeleni actualu sunt salutate cu entusiasmu.

In Itali'a sunt puçini turcofilii si chiaru si acestia se gasescu numai intre clericali si vechii aristocrati, d'er' nici unulu dintre densii nu este pentru maghiari, alu caroru entusiasmu pentru imicili numelui chrestinu a facutu ca se-i detestabili toti fora exceptiune.

Eu sunt prea betranu ca se me potu maguli cu sperant'a ca voi vedé finea acestui resbelu cruntu, d'er' am ferma convictiune ca turcii cu totu ajutoriulu secretu alu Engliterei in timpu de unu anu seu doi voru fi aruncati in Asi'a. Dorescu independentint'a bulgariloru, bosniaciloru si tuturoru jugo-slaviloru, inse macedo-romanii, albanesii si helenii trebue se remana stapani pe teritoriul ce se intinde dela Andrianopolu, la Constantinopolu, si atunci nici Englitter'a nu va ave motiu se se tema ca va vedé canalulu si marea de marmora in posessiunea russiloru.

Acestea sunt dorintiele unui omu care peste unu anu va fi octogenariu, si in cursu de o diuete de seculu s'a ocupatu cu iubire de studiile etnografice, a unui omu ce visédia federatiunea a popóralorul latine din Europ'a, unu visu pe care clericalii din Franci'a si Ispani'a l'au facutu de o cam-data imposibile.

Se ne nisuimus ca celu puçinu prin aliant'a romaniloru cu italianii se se pôta efectua si atunci fiindu aproape 40 milioane de locuitori vomu poté se apasamu in balanti'a politica a Europei.

Bine-voiti a presentá multumirile mele dlui Dumé colaboratoriului vostru. Primiti etc.

Juvenal Vegezzi Ruscalla

Redut'a Grivitz'a si siantiurile romaniloru.

Dintr-o correspondinta a diuariului „Times“ estragemu Rom.“ urmatóriile :

„Parodim, 2 Oct. st. v.

Eri m'am dusu la positiunea din faç'a Plevnei si am visitat marea reduta ocupata de romani. Drumulu meu strabatea miculu satu Grivitz'a, care e situatu in vale intre inaltimile ocupata de bateri'a de asediu russesca si inaltimile opusa a marelui redute, care a oferit o impotrivire atatu de rigurosa trupelor russe si romane. O galeria acoperita, marginita la intrare print'r'unu siru de siantiuri paralele, urea côtea in zig-zag pana la intrarea redutei situata pe côtea, oferindu unu adapatu pentru trupe, candu se ducu si ina pentru schimbarea gardelor, in contr'a glontielor tramise in tôte directionile de a dô'a reduta situata pe aceiasi inaltime si ocupata de turci. V'aduceti aminte ca acesta reduta, care a facutu asaltul atatu de anevoiosu si care atat'a timpu a facutu, ca positiunea se nu se pote aproape tiene, ca-ci distanti'a intre cele doue redute e atatu de scurta, in catu turcii 'si poteau indreptă foculu in contr'a marelui redute cu unu efectu omoritoriu. Eri au trasu turcii tota diu'a in contr'a ei, cumu facusera si tota nöptea precedinte, si candu strabateam galeri'a, care are de amendoase partile o inaltime de pamant dela 6 pana la 7 picioare, glontele treceau siuierandu pe d'asupr'a capetelor nöstre si ibiau adesea inaltimile, cari protegu galeri'a.

Candu ajunseu la intrarea redutei, fuseiu primitu in unu modu forte afabile de catra locotenentele Fundescu si artieri'a romana, pentru a visitá intarirea si lucrarea care se urmá in siantiuri. Romanii, cumu v'amu informatu dejă, lucréza cu sirgintia pentru a se apropiá de redut'a turcesca, care domina positiunea loru; acesta lucrare se face cu sap'a, cu siantiuri si paralele si e forte interessanta. Marea reduta a fostu multu modificata si intarita dela luarea si incóce. Parapetele ei au fostu inaltitate prin gabioné si soldatii potu respunde la foculu turciloru prin nisce deschidieturi facute in pamant, fora se fia vediuti; accidentele sunt rari. Dupa ce am esaminat tanurile si mitailleusele, misatruse atentiunea printre deschidieturile (creneaux) facute intre gabioné, asupr'a siantiuriloru paralele, ce se redica in partea despre medianópte si resaritu a redutei si cari se intindu in zig-zag pana aproape de reduta ocupata de turci. Nu poteam aruncá decatu din timpu in timpu cate o privire furisie printre deschidieturi, ca-ci proiectile turcesci ibiau in totu momentulu; d'er' poteam vedea pe satorii romani din celu din urma siantiu paralelu lucrandu din tôte poterile pentru a'si face drumu, aruncandu afara pamantulu cu micleloru lopeti si inaintandu la adapatul

inaltiaturei de pamantu pentru a lungi acestu siantiu inaintat in faç'a positiunei turcesci.

„Atunci fui invitatu se visitediu aceste siantiuri. Esindu din reduta pe calea, pe unde intrasem si trecandu pe d'asupr'a soldatiloru adormiti, cari erau obositi de a supraveghia pe inamicu printre deschidieturi, urmai pe curtenitorulu meu conductoru in lungulu siantiului, care incungiura redut'a si ajunsei in lini'a focului turcescu; conductoriulu meu 'mi recomanda atunci de a'l'u urmá in fuga si plecatu. Acést'a ne duse intr'unu siru de galerii acoperite, cari duceau la paralele. Din acésta galeria pleca unu siantiu in parte sapatu si destinat a taiá vechiulu drumu acoperit turcescu, care unesce cele doue redute. In acelasiu siantiu se pregatea unu locu pentru mai multe mortiere, cari trebuiau se fia intrebuintate in contr'a orasului Plevn'a. Visitai tôte galeriele si siantiurile, cari suntu forte bine construite si cu totulu adaptate de foculu inamicului, pana candu sosí in la cea din urma paralela, unde lucrau satorii, pe cari'i vediusemu din reduta, care acumu era in urm'a nostra la steng'a. Aici nu eram decatu la 50 metri de turci in a patr'a paralela si n'aveam decatu se privescu prin locurile lasate gole intre gabioné pentru a vedé bine gur'a carabinelor vrasmasilui. Turcii erau cu totulu ascensi. Mi s'a spusu, ca ei petrecu une-ori aruncandu romaniilor petre, pe candu acestia sunt la lucru, si ca tienu chiaru conversatiuni in limb'a romana, ceea ce lasa se se presupuna, ca in reduta sunt si cativa bulgari, cari au fostu siliti se lucredie. Romanii se apropia din ce in ce mai multu de inamicului loru cu forte puçine pericole pentru ei... Modulu, cumu se face apropiarea de acesta reduta, si cu care ea se a gradat, este, credu, unu exemplu despre operatiunile, ce se vora intrebuinta in contr'a celorlalte positiuni tari turcesci, ceea ce'i da unu mare interesu. Aceasta lucrare, cu totulu executata de romani, le face mare onore.“

Rogatiune pentru sultanulu Abdul Hamid si pentru armata turcesca.

Nimicu pe lume nu pote caracterisá mai ageru starea chrestiniloru din imperiulu turcescu, decatu urmatóriile date authentic, pre care le reproducem dupa diariulu officiale alu clerului Romaniei „Eiseric'a orthodoxa romana“, anulu III, Nr. 9 din a. c.

„Nu fora curiositate, credem, ca lectorii nostri voru citi si urmatóri'a rogiatiune a Patriarchiei de Constantinopolu, care s'a publicatu totu in fóia oficiala a Patriarchiei cu destinatiunea, ca se se citeasca la s-t'a liturghia in fia-care biserica si eparchia de sub tronulu patriarchalul :“

„Rogatiune pentru prea poterniculu, serenissimulu, prea indaratorulu si multu iubitorulu de popor Imperatorulu si Autocratulu nostru Sultanu Abdul-Chamid Chanu, Domnitorulu nostru.“

„Dómine, D-dieulu nostru, Imperatulu Imperatiloru si Domnulu Domnilor, Tu, in provident'a T'a cea neintielésa si in bunatatea T'a cea nemarginita, voindu mantuirea omiloru, ai asiediatu pe pamantu capetenii si stapanii, ca servitorii ai Tei in bine. Prin Tine se tramtuit Imperatii si Domnitorii, cari sunt pentru facatorii de rele spre pedepsa, er' pentru cei ce facu binele, spre lauda. Pentru aceste, unulu nascutu fiulu Teu, Domnulu nostru Isusu Christosu, celu ce s'a facutu omu pentru mantuirea lumei, si a invitatu pe ómeni iubirea cea catra D-dieu si aprópele, elu ni-a poruncitou noue pentru ascultarea cea catra Imperatulu cerești, si ni-a disu, ca se ne supunem Imperatiloru pamantesci. „Dati cele ce sunt ale Cesarei, Cesarei, si cele ce sunt ale lui D-dieu, lui D-dieu.“ Er' prin sanctii Apostoli ni-a ordonatou noue ca se ne supunem stapanilor celor de preste noi si se facem rugatiuni si inchinatiuni pentru imperatii si pentru toti cei de sub stapanirea loru.“

„Deci convinsi in santele Tale cuvinte, ne rogamu Tie in óra acesta pentru multu stimabilulu Imperatulu nostru, Sultanulu Abdul-Chamidu Chanu, Domnitorulu nostru, daruesce-i lui sanetate completa si lungime de dile, pascese imperati'a lui, impoternicesce armat'a lui, dandui lui biruintia asupr'a vrasmasilor, inspira in anim'a lui sfaturi bune pentru tôte poporele cele incredintate parintescei lui ingrigiri, pe care le luminéaza, ca se remana in pace, in intielegere fratișca intre densii, si in credintia si devotamentu catra imperati'a cea asiediata asupr'a loru dela D-dieu. Inca ne rogamu Tie pentru pacea a tota lumea. „Ca Tu esti incepatorulu pacii si datatorulu de totu binele, si Tie aducem marire, Tatalui si Fiiului si santului Spiritu acumu si pururea si in vecii vecilor.“ Aminu.“

La aceasta rogiatiune impusa bisericei anatolice de catra patriarchulu si sinodulu seu, biserica' orthodoxa romana face urmatóriile reflexiuni forte instructive si importante :

„Ce abundantia de cugetari se petrecu in mintea celui ce citesce aceste cuvinte, si cate simtiamente nu se potu nasce in sufletulu celor ce asculta aceasta rogiatiune? Noi, deplangendu positiunea bisericei din Constantinopolu, carea sub

pressiunea tortiei nu pote se faca resistentia, si carea contra prescriptiunilor positive ale bisericei, trebuie se se róge pentru pagani, multiamu din sufletu D-dieului parintiloru nostri, care li-a inspirat fericit'a idea, de a face independentia si autocefali'a bisericei romanesci!.. La din contra, astazi candu statulu romanesc este necessitatul se lupte contra paganului, biserica' romanesca sub ordinile Patriarchiei de Constantinopole ar' fi fostu nevoita se proaduca rogiatiuni pentru pagani si contra romanilor.... De nu s'ar' fi supusu biserica' romanesc la aceasta ordine de lucruri perverse si antichrestina; numai mil'a personala a intru-totu prea santului Patriarchu ar' fi scapat'o de anatem'a meritata pentru nesupunere... Curiosii se potu convinge, citindu enciclic'a Patriarchiei de Constantinopole, adressata metropolitului Moldovei si alu Ungro-Valachiei, cu ocaziunea resbelului dela 1821, unde s'ordea Romania prea santitii Patriarchi voie se o injuge la eliberarea Greciei. In faç'a acestei positiuni, pecatu ca „Vocea Clerului“ a repausatu, si d. Vitalis, redactorulu fictivu alu acestui panfletu, investitul cu hain'a clerului romanu, s'a datu afundu! Noi, déca mai erau in vietia omenescă, le-am fi addressatu intrebarile: Crestinesce ar' fi fostu, ca biserica' romanescă se se róge pentru pagani si contra statului romanesc? Si érasa: romanescu si bisericescu lucru ar' fi fostu acesta, ca cu nisce teorii false, ne-canonic si agramate se se puna biserica' romanescă in positiune ca, fiindu credintiosa poporului seu, se fia espusa la o escomunicare din partea Patriarchiei?....

„Totu fóia patriarchala dela 28 Maiu „Stéu'a orientala“ ne comunica, ca in satulu Mali'a din Eparchia Pediada soldatii regulati, stationati in apropiare, rapescu copii si femeile ómenilor. Aceasta portare scandalosa a unei armate regulate a necessitat pre locuitorii a se addressa la comandantulu lagarului, d'er' fora de vreun succu óre-care. La 7 Maiu, soldatii aceluiasi lagaru au intrat in biserica' satului pre ferestra si au calcat in picioare potirulu si o icóna, si au rapit, ca lucruri mai de pretiu luminarile, untilu-de-lemn si aurulu de pre s-tulu potiru. „Chrestinii érasa s'au addressatu catra comandantu, d'er' acesta a respunsu, ca nu are marturii, ca aceste s'au facutu de catra soldati.“

„Preotii si betranii satului s'au addressatu catra metropolitulu Cretei, d. Sofronie, precum si catra episcopulu Chersonesului d. Timoteiu, cerendu ca se se ie mesuri pentru incetarea unor asemene reale, ca-ci chrestinii sunt gata de a luá armele. Metropolitulu respectivu a intrevenit pentru incetarea unor asemene acte catra administratiunea locala si a supusu casulu si la cunoșinti'a Patriarchiei de Constantinopole.“

In anulu acesta sultanulu a decorat si pe Ioachimu II patriarchulu orthodoxu de Constantinopole cu ordinulu Osmanie class'a I, éra cu acea ocazie s'a celebrat in biserica' patriarchala Doxologia (Te Deum) cu mare pompa, asistandu toti archiereii, cari érasa facura rogiatiune pentru sultanulu, éra poporulu strigá vivat (in biserica?!) Dupa doxologia prea s. Nicodim u metropolitulu alu Cisicului venindu inaintea tronului patriarchale, a pronuntiatu o alocutiune, in care felicita pe patriarchulu Ioachimu cu atatu mai multu, ca sultanulu ei dedese si un'a subventiune de 100 mii lei turcesci,*) ca se aiba cu ce'si face casele care i' arsesera (adica vorba se fia: a face in Constantinopole resedintia patriarchala cu nemic'a tota).

La acestea biserica' orth. romana érasa mai observa cu amaratiune dicundu: „La 1877 Patriarchia de Constantinopole canta doxologia, éra la 1821 ea a cantat lamentatiuni. Cordel'a de fringhia (stréngulu) aplicata de sultanulu la gûtulu intru totu prea santitului patriarchu Grigorie V-lea, au adus liberarea poporului grecu din Grecia libera **). Óre cordel'a de metase, cu care astazi infasiură sultanulu Abdul Hamid Chanu gûtulu preasantitului Ioachimu II, va aduce ea vreun bine pentru popórale din imperiu, alu caroru ethnarchu este patriarchulu? D-dieu se le faca pre tôte bune.

*) Unu leu turcescu circa 10 cr. v. a.

**) Patriarchulu Grigorie V, omu de ani 70 a fostu spenjuratu de pôrt'a patriarchala in diu'a de pasci 10 Aprilie v. 1821 din porunc'a sultanului Mahmud, éra dupace 'lu lasara trei dile neingropatu, turcii 'lu vendura pentru 800 de lei jidovilor, cari legandu'lu de pitioare si blastemandu mereu, 'lu trasera la mare, unde legandu' una piétra de gûtu 'lu aruncara in apa, de unde apoi l'au scosu corabienii Ioanu Sclava si Nicolae Papandopolu, cari l'au luat si l'au dusu la Odessa, unde fù ingropatu cu solemnitate.

Societatea academică română.

Siedintă din 25 August 1877.

(Urmare.)

La rubricăa medaliei particulare colectiunea năstră possedea :

	auru	argintu	arama	totalu
1. C. Negri	2	—	2	4
2. Gard'a orasiană din Galati	—	—	1	1
3. Serbarea dela Putn'a . . .	—	2	1	3
	2	2	4	8

Tabelul urmatoriu arăta medaliele de sub ocupatiunea russescă :

	argintu	arama	totalu
Sub Catherine II (speciale)	3	—	3
Pavel I (idem)	—	1	1
Ocupatiunea russă	4	28	32
	7	29	36

Medaliile trecute în tabelul de sub lit. b) se clasifică astfel :

	auru	argintu	arama	totalu
1. Ungarie	3	6	—	9
2. Sigm. Báthori	1	6	—	7
3. Gabrielu	3	—	—	3
4. Franciscu I	—	1	—	1
5. Sobieski	—	1	—	1
6. Carolu XII	—	5	1	6
	7	19	1	27

Se aducem aici despicierea cifrelor trecute sub numele de : „Strainii în relație cu români“ :

	auru	argintu	arama	totalu
1. Laski	—	—	1	1
2. Tarnoski	—	—	1	1
3. Bast'a	1	—	—	1
4. Princip. Galizin nasc. Cantemiru	—	—	2	2
5. Baron Gartenberg	—	—	1	1
6. Principele de Coburg	—	1	1	2
7. Thiers, med. stud. rom.	—	—	1	1
	1	1	7	9

In fine medaliele trecute la rubricăa „Bulgare“ se clasifică astfel :

	argintu	arama	totalu
1. Assan	28	—	28
2. Stracimir	31	—	31
3. Sfletoslav	1	—	1
	60	—	60

Considerandu colectiunea donată Societății de d. Dim. Sturdza, nu scim la cari din divisiunile ei se ne portam multă și animă. De către d-lui l-a costat acestu tezaur peste 5000 galb., elu nu mai are prețul acumă, și că colectiunea aproape unică a numismaticei române, și ca-ci are bucati cu totul inedite, cumu sunt ale Domnilor Radu Negru, Danu II, Vladu III, Radu III, cari nu se află în alte colectiuni cunoscute; apoi ca-ci posede o serie completă dela Brancoveanu și ună pre frumosă dela ocupatiunea din timpul Ecaterinei II.

Terminându acăsta scurta dare de séma despre colectiunea donată Societății de d. Dim. Sturdza, comisiunea dvs., cu animă plina de recunoșcere catre generosul donator, e convinsa, că exprime unu desideriu al tuturor membrilor Societății, candu propune că semnă de eterna gratitudine, adornarea salei de siedintă a adunării cu portretul donatorului, avendu sub elu inscripția : „Academia recunoscatore creatorului numismatici nationale si donatorului primei colectiuni de medalie romane in 1876.“

E. Ajungându la capetul dării năstre de séma, venim domnilor, a ve exprime aici unele dorințe.

1. Este de dorit, ca ministeriul instructiunii publice în proiectul de lege ce va urmă se prezinte corporilor legiuitori pentru a face obligatorie depunerea la biblioteca statului a unui numeru de exemplare din orice opere se editădă in tiéra, se acorde acesta favoare si Societății academice.

2. E de dorit, ca directiunea bibliotecii se se incredită die unei anume persoane, posedendu cunoscințe necesare pentru bună sa conservare si imbunatatire.

3. E de dorit, ca, recunoscuta odata prin lege situația Societății academice, că instituție națională, statul să-i incredită die conservarea muzeelor de anticități, astăzi completamente lipsite de directiune competenta.

4. O dorință rostită si alta-data nu potem se no reamintim : trebuie ca, pe catu lucrulu e inca possibile, se se cumpere pe séma bibliotecei năstre, cartile vechi române si ale scriitorilor dela 1700 - 1860, in diverse ediții, cari devin acum atatu de rari. Inainte de a se laudă o biblioteca că a năstra, ca posede autori straini, i se cade se-si caute laudă in posessiunea propriilor scriitori naționali.

5. In fine, in urmă desvoltarii ce a luat bibliotecăa năstra, rubricăa generale de carti de sciintie nu mai este satisfăcătore si nici practica. De aceea este de dorit, ca acesta sectiune se se subdivida in : „Sciintie naturală“, zoologiă cu fisiologă si anatomie, botanică, geologică, mineralogică medicina; „sciintele matematice si astronomice, sciintele fizice si chimice.“

Subscrișii: V. A. Urechia, P. S. Aurelianu, V. Maniu, Gr. Stefanescu.

Noutati diverse.

— (Starea de obsidiu.) La orașul secuiesc Kézdi-Vásárhely aproape de passul Oituzu rigore obsidiunei militare merge asia de departe, in catu la 9 ore să se inchidu tōte lăcandele si burturile, obligatii fiindu fiacare omu a se retrage la locuința sa. Cercetările decurgu in secretu aici că si in tota Secuimea. Ostasimea adusa pe capulu secalor, este parte cea mai mare romană, pentru că se nu poate face cameraderie. Diuariele maghiare, si anume „Kelet“ Nr. 240, „Kövz.“, „M. Polgár“ s. a. se dau cu capulu de pareti, ca de ce atata rigore contra secalor, candu ei n'au facut nimicu, adeca mai pe romanesce curat : ei n'au apucat a dă focu in drumulu loru la orasiale Tîrgu-Ocnei, Bacău, Adgiudu, Focșani, si n'au omorit din moldoveni, nici au resculat pe ciangaii din Moldovă, precum fusese planul, nici au predat sate si orasie. Dér' ore cele treisprezece de ladi cu arme si munitiuni, aflate in padurea comunei Poiană-sarata (Soosmező) dincoilea de Oituzu, tocmai in lini'a fruntariei, si celelalte ladi totu cu arme, scăse din strîmtorea Uzu din dreptulu Ocnei, ce caută pe acolo si cine le-a dusu dela Brăsovu immediat pe pamentul Moldovei ? De altmintrea secuie din K.-Vásárhely avea chiar si fora acelu complotu ungurescu fără mare trebuință de a mai fi strins in pinteni, ca-ci atatea betii cumplite, omoruri si tetiunari, cate se intempla in acel colț de tiéra, nu se mai vedu decat inca numai in Ungaria, dela Oradea, Satmaru, Sigetu inainte. Asia ? rigore ? Dér' ore in vîră trecuta ce causa fù că se se proclame statariul in vreo trei comitate locuite de romani ? Omorulu unui jidovu totu prin jidovu, si ce mai alta cauza ? De unde si pana unde secuie se aiba privilegiu de escusesi si criminale ?

— (Arme descoperite si pentru polonii.) Tōte diuariele din Viena si B.-Pestă aduseră scirea, ca pe calea ferata de nordu (Viena-Praga) s'au prinsu la unu locu 31 de ladi cu 500 puseci cu baionete de sistemă Wanzl, 200 revolvere si munitiune cu prisosu. Acele armele era declarate că si pe la noi, de masină, si anume pentru una fabrica dela Szaciocova in Galati. Calcandu-se acea fabrica, mai aflare alte 35 de ladi in fabrica si 39 la gara, tōte cu arme. Aceasta descoperire este unu documentu mai pe susu de orice indoielă, ca in adeveru complotulungurescu sta in legatura strinsa cu celu polonu, si ca imperatulu Germaniei avuse cauza de ajunsu a concentră trupe spre Poloni. De altmentrea si diuariele maghiare marturisescu, ca armelor, despre care este acă vorbă, s'au confiscatu in Poloni.

— (Scola romana inchisă.) „Haladás“ din Turda se bucura fără, ca la propunerea inspectorului Grig. Moldovanu scola românesca din Lodosiu (la Mureș) s'a inchis, pentru că baiatii de români se păta fi manati la scola unguresca din acea comuna. Acea comuna este numeroasă si e statiune de protopopu gr.-cath. Nu pricepem, cumu au scapatu la atata, că se nu si păta conserva scola si se'si de copii la scole de alta lege si alta limba. Amu ajunsu in dilele lui Rákóczy si Apafi, preasantiti parinti.

— (Contra muzicalor.) Lectorii nostrii sunt fără dedati a vedea cele mai brutali espreșsimi insultători in diariile maghiare contra romanilor; déra dela unu timpu încocă se pare ca injuraturile si blasfemile vomite pe fia-care di contra russilor intrebat pe tōte, si se pare ca sunt culese inadinsu de prin grajduri, dela pastorii de vite si din corturi tieganesci. Din sute de exemple pentru care nu avem locu, scotem aci numai unele dintr-o poesie publicata in diariulu lui Bela Lukács si br. Simonyi, adeca Közvél. din 19 Oct. a. c., unde dn. poetu Ferdinand Szabó cere dela D-dien, că se manance lupa pe muzicali (Muszkát a fene meg egye); era după ce se se înbraçioside maghiarii cu turci si legă fratietate, cere că pe muzicali se i totce in capu, adeca că pe cani (Üssük a muszkát agyon).

— (Convocare.) Adunarea generală a despartimentului I cercualu (alui Brăsovului si Trei-scaunelor) alu „Asociatiunei transilvane pentru literatură si cultură poporului român, nepotenduse tinenă in diu'a de 17 Iuliu in Cernatulu Saceleloru, este convocata acum a două ora pe diu'a de 30 Octobre a. c. la bisericăa

santei Treimi de pe Tocile in suburbii Brăsovului. — Ioanu Petricu, directoru; Dr. Nicolau Popu, actuarius.

Ajutoria pentru raniti.

Listă Nr. 3. Collecțantele dlu Ioanu Ramontiai, parochu in Sindu:

Ioanu Ramontiai 1 fl., Costanu Marisiu 1 fl., Mai multi consateni 5 fl. 4 cr., Filipu Fenesianu 3 fl., Maria Sinu 1 sterghiu, An'a Ramontianu 1 chilo scama. Suma totala 10 fl. 4 cr. v. a., 1 sterghiu si 1 chilo scama.

Listă Nr. 4. Collectantele dlu Alessandru P. Ramontianu din Turda:

Dr. Ioane Ratiu 10 fl., Iuliu C. Vladutiu 10 fl., Atanasie Micusianu 10 fl., Dionisius St. Siulutu 10 fl., Albertu Foleovich 5 fl., Grigoriu Moldovanu 1 fl., Iacobu Lugosianu 3 fl., Alessandru P. Ramontianu 2 fl., Ioanu Ratiu lui Andrei 2 fl., Grigoriu Mezei, cantor 1 fl., Demetru Ratiu, cantor 50 cr., Ioanu Bogăa 1 fl. 50 cr., Davidu Cugleru 10 fl., Nicolau Rusu 1 fl., Ioanu Muica 50 cr., Damianu Maieru 1 fl., Stefanu Olteanu 1 fl., Antoniu Nicoră 1 fl., Nicolau Rogozanu 1 fl., Onisie Mare 20 cr., Avramu Pavelu 10 cr., Achimu Nicoliciu 10 cr., Ioanu Lazaru 30 cr. Suma 72 fl. 20 cr. v. a.

Listă Nr. 9. Collectanta domnișoră Aurelia Filipescu din Turda:

An'a Cigareanu 2 fl., Susan'a Medanu 2 fl., Hela'r Tathu 50 cr., Ioanu Filipescu 5 fl., Ioanu Mesarosiu 4 fl., Cornel'u Mesarosiu 1 fl., Vasiliu Suciu 2 fl., Teodoru Ghipe 2 fl., Pavelu Medanu 1 fl., Georgiu Deianu 1 fl., Ioanu Ratiu lui Ioanu 50 cr., Victoru Santo 1 fl., Ioanu Suta 1 fl., Petru Soceanu 39 cr., Andronu 50 cr., Gavrilu Soceanu 25 cr., Vasiliu Germanu 40 cr., Simeonu Germanu 18 cr., Simeonu Andreică 40 cr., Petru Fauru 20 cr., Tom'a Ciortea 50 cr., Ioanu Sonică 40 cr., Parteniu Suta 10 cr., Ioanu Puscasiu 50 cr., Ioanu Chertesu 40 cr., Mari'a Muresianu 20 cr., Iosifu Cetățianu 40 cr., Ioanu Popu 50 cr., Unu meseriasiu 20 cr., Teodoru Gradinaru 30 cr., Vasiliu Ratiu 40 cr., Ilie Patracionu 10 cr., Grigoriu Sandru 50 cr., Mihailu Ratiu 30 cr., Stefanu Suta 1 fl., Ioanu Crisanu 40 cr., Stefanu Ratiu 1 fl., Ilarion Popu 1 fl., Zaharie Sandru 30 cr., Sileanu 30 cr., Petru 20 cr., Alessandru Popoviciu 1 fl., Vasiliu Moldovanu 1 fl., domnă Emilia Ratiu 6 camasi, domnișoră Emilia Ratiu 2 fl., 41 dekagr. scame; domnă Mari'a Vladutiu 1 chilo scama, 4 fasie; domnă Margaretă Cigareanu 1 chilo scama, 7 bucati panzarii si 2 sterghare; domnă Catharină Ratiu 1 lepedeu; Elevi scoli rom. din Turda 2 chile 2 dgr. scame, 4 sterghari si 3 bucati panzarii; dn'a Elenă Mezei 63 dgr. scama, 2 metre 49 centim. panza; dn'a Susanna Ratiu 56 dgr. scama, 2 bucati panza; domnă Aurelia Filipescu 26 dgr. scama si 13 centim. panza; domnă Maria Filipescu 10 dgr. scama; dn'a Victoria Filipescu 10 dgr. scama; dn'a Ana Petrică din Dumbrău 2 fl. si Cornel'u Colciariu (din Mohaci) 35 dgr. scama. Suma 42 fl. 32 cr. v. a., 7 chilo 1 dgr. scama si 28 fruste de bandage si 6 camasi.

Listele publicate Nr. 1, 19 si 21 facu sumă de 93 fl. 95 cr. Listele Nr. 3 si 4 la olalta 124 fl. 56 cr. Suma totala este de 218 fl. 51 cr. seu 546 franci 16 bani. Aceasta suma de 546 franci 16 bani precum si 21 chilo scame, panzarii, camasi s. a. sănă spesdatu eri in 15 Octobre a. c. deadreptulu la societatea „Crucea Rosie“ in București.

Turda, in 16 Octobre 1877.

Emilia Ratiu.

Important pentru femeile economice

S